

Granskning av verkställighet och återrapportering av fattade beslut

Revisionsrapport nr 16

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Emilia Nordin Telefon: 010-831 42 66 E-post: emilia.nordin@regionvarmland.se
Datum	2025-03-20
Diarienummer	Rev/24049
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Ansvarig nämnd	5
1.5 Metod	5
2. Organisation och ansvarsfördelning	6
2.1 Riktlinjer och rutiner	6
2.2 Ärendehanteringsprocessen	6
2.4 Uppföljning och återrapportering	8
2.5 Arbetsordningar och reglementen	9
3. Stickprov Regionstyrelsen	10
3.1 Stickprov 1	10
3.2 Stickprov 2	11
3.3 Stickprov 3	11
3.4 Stickprov 4	12
3.5 Stickprov 5	13
3.6 Bedömning av stickprovsgranskning Regionstyrelsen	13
4. Stickprov Regionfullmäktige	14
4.1 Stickprov 1	14
4.2 Stickprov 2	14
4.3 Stickprov 3	15
4.4 Stickprov 4	16
4.5 Stickprov 5	16
4.6 Bedömning av stickprovsgranskning Regionfullmäktige	17
5. Sammanfattande bedömning	18
6. Källor	21

1. Inledning

Regionens revisorer ansvarar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket beskrivs de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Utifrån granskningsstrategin gör revisorerna årligen en riskbedömning, som utgör underlag för dokumentet "Revisionsplan 2024". I dokumentet ingår att göra en granskning av verkställighet och återrapportering av fattade beslut.

Regionstyrelsen har enligt kommunallagen det yttersta ansvaret för att Regionfullmäktiges beslut verkställs och det är därför viktigt att det finns system och rutiner för att säkerställa en systematisk uppföljning av fattade beslut. Att beslut som fattas av fullmäktige, styrelser och nämnder också verkställs är en central och viktig fråga i regionen. Det är väsentligt att det finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning och återkoppling av resultatet av genomförda beslut.

Respektive nämnd har ett primärt ansvar för att de beslut som de fattar också verkställs av förvaltningen. Den interna kontrollen i nämnden ska vara tillräckligt omfattande för att säkerställa att beslut verkställs i den ordning som nämnden beslutat. Om så inte sker ska nämnden vidta de åtgärder som krävs för att beslut genomförs inom de ramar som nämnden fastställt.

Att beslut genomförs är en väsentlig grund för att nämnderna ska kunna redovisa måluppfyllelse mot de uppdrag Regionfullmäktige i budgetbeslut och övriga strategiska beslut gett styrelsen och nämnderna. Även om verkställigheten med stor tillit överlämnats till förvaltningen har nämnden att följa upp att beslut genomförs då den är ytterst ansvarig inför Regionfullmäktige att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, med god ekonomisk hushållning och en tillräcklig intern kontroll.

Regionens revisorer har en viktig roll när det gäller att granska regionens verksamhet och uppmärksamma brister. I denna roll ingår att följa upp verkställigheten av fattade beslut.

1.1 Syfte och frågeställningar

Den övergripande revisionsfrågan är om Regionstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig och tillräcklig kontroll av att Regionfullmäktiges och Regionstyrelsens beslut verkställs?

Följande frågeställningar har varit utgångspunkter för granskningen:

- Har Regionstyrelsen säkerställt att regler, rutiner och system finns för uppföljning och kontroll av att fattade beslut verkställs?
- Finns fastlagd rutin/process inom berörda verksamheter för verkställighet av fattade beslut?

- Finns fastlagd rutin/process inom berörda verksamheter för uppföljning av att verkställighet sker i enlighet med fattade beslut?
- Är besluten tydliga avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?
- Sker återrapportering av verkställda beslut till Regionstyrelsen respektive Regionfullmäktige?
- Om granskningen påvisar brister, vilka åtgärder rekommenderas?

1.2 Avgränsning

Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen 2024 och innefattar hanteringen av ett urval av beslut fattade av Regionfullmäktige och Regionstyrelsen under 2023 och 2024

1.3 Revisionskriterier

Granskningen ska ske utifrån de aktuella lagar och föreskrifter som finns inom området. Revisionskriterier är också beslut fattade av regionfullmäktige samt övriga relevanta styrdokument.

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för Regionstyrelsen.
- Regionstyrelsens delegationsordning.
- Regionfullmäktiges arbetsordning.

1.4 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen har enligt kommunallagen det yttersta ansvaret för att Regionfullmäktiges beslut verkställs och det är därför viktigt att det finns system och rutiner för att säkerställa en systematisk uppföljning av fattade beslut. Att beslut som fattas av fullmäktige, styrelser och nämnder också verkställs är en central och viktig fråga i regionen. Det är väsentligt att det finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning och återkoppling av resultatet av genomförda beslut.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier och intervjuer. Stickprov har genomförts avseende Regionstyrelsens och Regionfullmäktiges protokoll.

De intervjuade har erbjudits möjlighet att lämna kommentarer och synpunkter på ett färdigt utkast av rapporten innan den sänds ut till revisorerna.

Granskare har varit Emilia Nordin, yrkesrevisor och kvalitetssäkrare har varit Karin Selander, revisionsdirektör, båda från Region Värmlands revisionskontor.

2. Organisation och ansvarsfördelning

Regionstyrelsen är regionens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för regionens verksamheter, ekonomiska ställning och utveckling, vilket framgår av reglemente för Regionstyrelsen. Regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av regionens angelägenheter och ska ha uppsikt över nämndernas verksamhet.

Regionstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på Region Värmlands utveckling och ekonomiska ställning. De ska även fortlöpande, i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige. Vilket även framgår i reglemente för Regionstyrelsen.

2.1 Riktlinjer och rutiner

Riktlinjen *Ärendehantering* har upprättats och berör beredning av ärenden inom Region Värmland. Riktlinjen beskriver hanteringen av ärenden från inkommen/upprättad handling till arkivläggning.

Riktlinjen kompletteras av en rutin för *Ärendeberedning till styrelse och övriga nämnder*, där ansvarsfördelning och beredning av ärenden till styrelsen och övriga nämnder beskrivs särskilt. Denna rutin ska vara vägledande för regionens ärende- och beslutshantering. Rutinen ska fungera som ett hjälpmedel vid beredning av ärenden och syftar till att säkerställa korrekt ärendehantering. Rutinen finns som stöd till handläggare, utredare, chefer, nämndsekreterare och registratorer inom regionen. I dokumentet för rutinen beskrivs roller som på olika sätt är inkluderade i ärendehanteringsprocessen.

Enligt uppgift pågår en översyn av rutinen *Ärendeberedning till styrelse och övriga nämner* vid tidpunkten för granskningen. Det framgår i dokumentet att styrelsen och nämnder ska få en återrapportering av verkställighet av fattade beslut två gånger per år. Enligt uppgift ska revideringen leda till att styrelsen och nämnderna får återrapportering en gång per år, istället för två gånger per år.

Vid revideringen av rutinen rekommenderas att dokumentet tydliggörs i struktur och rubriksättning. Dokumentet innehåller en processkarta över ärendeprocessen till Regionstyrelsen. Varje del i processen bör ha en rubrik med förklarande text. Rubriken beslutsberedning saknar förklarande text och rekommenderas att tydliggöras i dokumentet.

2.2 Ärendehanteringsprocessen

Ärendehanteringsprocessen till Regionstyrelsen består av sex olika delar, samtliga delar i processen redovisas i korthet nedan och baseras på fastställda riktlinjer och rutiner.

2.2.1 Fördelning av ärende

I rutinen för ärendeprocesser framgår det att det är regiondirektören som har det övergripande ansvaret för den samlade förvaltningen. Regiondirektören ansvarar även för att fördela de ärenden som ska beslutas i Regionstyrelsen, samt att fördela ansvaret för ett ärende som ska till övrig nämnd till berörd verksamhetsdirektör eller annan tjänsteperson. Fördelningen av ärenden sker enligt regionstyrelsen och övriga nämnders reglemente.

Fördelningen av ärenden sker vid ett fördelningsmöte, central ärendefördelning (CÄF) som hålls två gånger i veckan. Deltagare vid detta möte är regiondirektör, kanslidirektör och administratör. Under mötet föreslås bland annat vilket politiskt organ som ska fatta beslut i ärendet, datum för beslut, eventuell dialog med förtroendevalda, samt vilka kompetenser som ska bidra vid handläggningen av ärendet.

Uppdrag från styrelsen och övriga nämnder samt beslut som ska verkställas passerar central ärendefördelning för att regiondirektören ska ha möjlighet att avgöra om ärendet kräver handläggarkompetens från olika delar av förvaltningen, eller om flera olika delar av förvaltningen bör känna till ärendet.

Ärenden som är av mer komplex natur och som vid central ärendefördelning bedöms komma att kräva beredning av flera verksamhetsområden tas med till regionledningen för fördelning. Vid regionledningen genomförs en gemensam bedömning av vilka resurser inom förvaltningen som ska vara delaktiga i beredningen av ärendet.

2.2.2. Handläggning av ärende

All handläggning av ärenden som ska beslutas av Regionstyrelsen och övriga nämnder ska ske enligt upprättad riktlinje för ärendehantering.

Beroende på ärendet karaktär och komplexitet kan handläggningen se olika ut. Handläggning ska innehålla alla åtgärder som krävs för att ett korrekt ställningstagande eller beslut ska genomföras. Det är handläggarens ansvar att följa riktlinjen, samt att ärenden bered sakligt och opartiskt enligt förvaltningslagen (2017:900).

Region Värmland tillämpar principen med att dialog förs mellan handläggare och ledamöter i utskott eller andra politiska organ under beredning av ett ärende. Ledamöter får möjlighet att i ett tidigt skede sätta sig in i ärendet. De får ställa frågor, komma med inspel och synpunkter som handläggaren kan beakta under beredningens gång.

2.2.3 Tillstyrka och kvalitetssäkra ärende

Innan ärendet lämnar beredningsfasen ska det godkännas av regiondirektören inför sammanträde med Regionstyrelsen eller av verksamhetsdirektör inför sammanträde med övriga nämnder.

Kvalitetssäkring av ärenden innebär i ett första skede att region- eller nämndsekreterare kvalitetssäkrar att underlagen i ärendet är begripligt och logiskt

rent språkligt. Vidare granskar regiondirektör eller verksamhetsdirektör att ärendena är beredda sakligt och opartiskt samt utifrån aktuella lagkrav. Kvalitetssäkringen innebär även att ärendena granskas utifrån perspektiven i hållbarhetssäkringen, och om ärendet har ekonomisk påverkan ska det framgå hur det ska finansieras. Här granskas också att underlaget i ärendet inte motstrider regionens styrande dokument.

Att tillstyrka ett ärende innebär att regiondirektör eller verksamhetsdirektören har godkänt att ärendet ska överlämnas för politisk hantering.

Efter tillstyrkan och kvalitetssäkring av ärendet är beredningsfasen avslutad och förvaltningen lämnar sitt slutliga förslag till de förtroendevalda.

2.2.4 Ordförandeavstämning

När ärendet har tillstyrkts och kvalitetssäkrats av regiondirektör ska ärendet presenteras för ordförande för styrelsen.

2.2.5 Beslutsberedning

Denna del saknar förklarande text i dokumentet och rekommenderas att förtydligas. Enligt uppgift avser denna rubrik den politiska beredningen. Detta innebär att arbetsutskottet bereder ärenden till Regionstyrelsen, samt att Regionstyrelsen bereder ärenden till Regionfullmäktige.

2.2.6 Beslut

Ett ärende som är tillstyrkt och kvalitetssäkrat ska innehålla en tjänsteskrivelse där förvaltningens förslag till beslut framgår. Kommunallagen beskriver vad ett protokoll ska innehålla. Bland annat ska protokollet beskriva beslutsgången och vad som har beslutats. Beslutet överensstämmer inte alltid med förvaltningens förslag till beslut, eftersom instansen har rätt att frånga förvaltningens förslag.

2.4 Uppföljning och återrapportering

Genom de upprättade dokumenten finna det tydliga rutiner för regionens hantering, beredning och administration av politiska beslutsärenden. Det framgår i dokumentet för rutin av ärendeprocess att det ytterst är Regionstyrelsen och övriga nämnder som ansvarar för att verkställa Regionfullmäktiges beslut, och regiondirektören med det övergripande ansvaret för den samlade förvaltningen för att verkställa Regionstyrelsens och övriga nämndernas beslut. Regiondirektören kan i sin tur överlåta ansvaret för verkställigheten till annan direktör eller tjänsteperson inom förvaltningen, vilket då ska framgå vid fördelningen av ärenden. Därefter är det upp till den utsedde handläggaren att verkställa beslutet.

Det framgår i dokumentet att verkställighet av ett ärende kan skilja sig åt beroende på ärendets karaktär. Vid rutinmässiga ärenden kan verkställighet innebära att någon ska kontaktas, eller att ett svar på en fråga skickas ut. Vid mer omfattande ärenden krävs att handläggaren redan innan ställningstagande eller beslut planerar för hur innehållet i ärendet ska verkställas.

Ett viktigt led i ärendeprocessen är uppföljning av att fattade beslut verkställts samt att eventuella avvikelser i verkställigheten från det fattade beslutet rapporteras till beslutsfattarna. Regionstyrelsen och övriga nämnder har även som en del i sin interkontroll att följa upp nämndens fattade beslut.

Det har framkommit i granskningen att nämndsekreterare för Regionstyrelsen använder sig av bevakningslistor som stöd angående uppföljning av verkställighet av Regionstyrelsens beslut. I listan framgår vad beslutet gäller, beslutsdatum och status. Enligt uppgift rapporteras listan en gång per år till Regionstyrelsen och avser samtliga uppdrag som Regionstyrelsen givit till förvaltningen under perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024.

Denna rutin för bevakningslistan som nämndsekreteraren skapat och använder sig av framkommer inte som ett steg i rutinbeskrivningen eller riktlinjen. Detta kan medföra att bevakningslistan blir personberoende och kan falla mellan stolarna vid sjukdom eller annan frånvaro.

2.5 Arbetsordningar och reglementen

Av *Regionfullmäktiges arbetsordning mandatperioden 2022-2026* (§§47-51) framgår att Regionfullmäktiges ordförande i samråd med vice ordförande beslutar om när ett ärende ska behandlas i Regionfullmäktige, om inte annat anges i lag. Ärenden som ska behandlas av Regionfullmäktige ska ha beretts av nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas, med undantag av valärenden och frågan om ansvarsfrihet.

Av *Regionfullmäktiges arbetsordning* framgår att Regionstyrelsen ska till fullmäktige redovisa de motioner som inte har beretts färdigt inom ett år från det att de kommit in. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april.

Vidare framgår det att medborgarförslag ska beredas så att Regionfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väckts. Regionstyrelsen och berörda nämnder ska i enlighet med de allmänna bestämmelserna redovisa handläggningen av medborgarförslag. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april.

Det framgår inte i *Regionfullmäktiges arbetsordning* krav på återrapportering av verkställda beslut till fullmäktige.

3. Stickprov Regionstyrelsen

Inom ramen för granskningen har ett urval av beslut som fattats av Regionstyrelsen och Regionfullmäktige under år 2023 och 2024 valts ut för granskning avseende återrapportering och verkställighet. Totalt har 10 beslut valts ut för granskning, fem från Regionstyrelsen och fem från Regionfullmäktige.

3.1 Stickprov 1

3.1.1 Beslut från Regionstyrelsen

Ärende: *RS/240171 Uppdrag om Region Värmlands roll i den civila beredskapen*

Regionstyrelsens beslut:

1. Regiondirektören får i uppdrag att förstärka samverkan med relevanta aktörer för att tydliggöra Region Värmlands roll i den civila beredskapen utifrån alla de perspektiv som finns inom regionens ansvarsområden.
2. I uppdraget ingår en löpande rapportering till Regionstyrelsen under arbetets gång.

3.1.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 20 februari 2024 beslutade Regionstyrelsen att regiondirektören får i uppdrag att förstärka samverkan med relevanta aktörer för att tydliggöra Region Värmlands roll i den civila beredskapen utifrån alla de perspektiv som finns inom regionens ansvarsområden.

Av protokollet framgår det att ärendet ska rapporteras löpande till Regionstyrelsen under arbetets gång. Det framgår att beslutet skickats till regiondirektören.

Det saknas information om när eller hur uppdraget ska återrapporteras till Regionstyrelsen.

3.1.3 Verkställighet av beslut

Enligt uppgift är beslutet under verkställande. Ett omfattande samverkansarbete med de värmländska kommunerna pågår koordinerat av länsstyrelsen. Bland annat har en verksamhetsplan ur ett länsperspektiv tagits fram för 2025. Regiondirektören informerade regionstyrelsen om Regionernas nationella samordning och planering i juni 2024 och säkerhets- och beredskapschefen informerade Regionstyrelsen om regionens beredskapsarbete i oktober 2024.

3.2 Stickprov 2

3.2.1 Beslut från Regionstyrelsen

Ärende: *RS/231565 Redovisning av åtgärder för att nå en ekonomi i balans*

Regionstyrelsens beslut:

1. Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en plan för att minska antalet anställda i syfte att förbättra den ekonomiska situationen i regionen och återkomma till regionstyrelsen den 19 december.
2. Regiondirektören får i uppdrag att, utan organisatoriska förändringar av nya perspektiv, hitta en bättre samverkan inom folkhälsoarbetet.

3.2.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 21 november 2023 gav Regionstyrelsen regiondirektören i uppdrag att återkomma med ett förslag till en plan för att reducera personalkostnaderna genom att minska antalet heltidstjänster i organisationen.

I beslutet framgår krav på återrapportering den 19 december. Den 19 december hade nämnderna ställt sig bakom förslaget till planen och regionstyrelsen uppdrog till regiondirektören att inleda en omställningsprocess.

26 november 2024 beslutade regionstyrelsen att uppdraget om att reducera antalet tjänster, i syfte att nå en ekonomi i balans, är slutfört och godkänns.

Beslutet två, om att hitta bättre samverkan inom folkhälsoarbetet, framgår det inte när i tid som beslutet ska återrapporteras.

3.2.3 Verkställighet av beslut

Beslutet om att ta fram en plan och återrapportera till Regionstyrelsen är verkställt och återrapporterat till Regionstyrelsen. Den 26 november beslutade Regionstyrelsen att uppdraget är slutfört och verkställt.

Den 7 maj fick Regionstyrelsen en delrapportering i uppdraget om att hitta en bättre samverkan inom folkhälsoarbetet. Arbetet är pågående.

Enligt uppgift är en rapport/utredning under framtagande och kommer delges Regionstyrelsen så snart det är färdig.

3.3 Stickprov 3

3.3.1 Beslut från Regionstyrelsen

Ärende: *RS/232756 Uppdrag om handlingsplan mot välfärdsbrottslighet*

Regionstyrelsens beslut:

1. Regiondirektören uppdras att ta fram en handlingsplan för att främja arbetet mot välfärdsbrottslighet.

3.3.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 23 januari 2024 gav Regionstyrelsen regiondirektören uppdraget att ta fram en handlingsplan för att främja arbetet mot välfärdsbrottslighet. Av protokollet framgår att beslutet skickats till regiondirektören.

Det saknas information om när och hur uppdraget ska återrapporteras till Regionstyrelsen.

3.3.3 Verkställighet av beslut

Det framkommer inte i något protokoll från Regionstyrelsen år 2024 att beslut har återrapporterats eller verkställts.

Enligt uppgift är beslutet under verkställande. Ny funktion som ska arbeta med området är inrättad från 2025. En riktlinje mot välfärdsbrottslighet är i beslutsprocess. En regionövergripande arbetsgrupp kommer tillsättas och därefter gemensamt arbeta fram en handlingsplan.

3.4 Stickprov 4

3.4.1 Beslut från Regionstyrelsen

Ärende: *RS/240002 Investering i vårdcentralen i Likenäs*

Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsen beslutar att ge fastighetsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal enligt förslag.
2. Regiondirektören får i uppdrag att omfördela inom ramen för Regionstyrelsens befintliga budget för att inrymma de kostnader som inte betraktas som investeringar, för ombyggnation under 2024.
3. Regiondirektören får i uppdrag att se till att kostnader för ombyggnationen beaktas i arbetet inför budget 2025.

3.4.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 26 mars 2024 fick fastighetsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal. Vidare fick regiondirektören två uppdrag av Regionstyrelsen. Av protokollet framgår att beslutet skickats till fastighetsdirektören och regiondirektören. Det saknas information om när och hur uppdraget ska återrapporteras till Regionstyrelsen.

3.4.3 Verkställighet av beslut

Det framgår inte tidpunkt för genomförande av beslutet.

Enligt uppgift är beslutet under verkställande. Regionfastigheter inväntar slutbesked. Planerad inflyttning för förskolan under februari 2025.

3.5 Stickprov 5

3.5.1 Beslut från Regionstyrelsen

Ärende: RS/240332 Genomförande av investering - Herrhagens vårdcentral

Regionstyrelsens beslut:

1. Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta arbetet med investeringen i samband med ombyggnation av förhyrda lokaler för Herrhagens vårdcentral.
2. Investeringsbeloppet om 5 miljoner kronor belastar 2024 års investeringsutrymme för nyinvesteringar, enligt prioriteringsbeslut § 329/2023 (RS/232381)

3.5.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 26 mars 2024 gav regionstyrelsen i uppdrag till regiondirektören att fortsätta med arbetet med investering i Herrhagens vårdcentral. Av protokollet framgår att beslutet skickats till fastighetsdirektören. Det saknas information om när och hur uppdraget ska återrapporteras till Regionstyrelsen.

3.5.3 Verkställighet av beslut

Det framgår inte tidpunkt för genomförande av beslutet.

Enligt uppgift är beslutet under verkställande och ombyggnationen pågående. Den andra delen av investeringen, vilken prioriterades av Regionstyrelsen i december 2025, (§ 315), kommer hanteras, för genomförande av Regionstyrelsen den 25 mars 2025. Planerat tillträde till lokalen är den 1 juni 2025. Verksamhetsstart är planerad till slutet av september 2025.

3.6 Bedömning av stickprovsgransking Regionstyrelsen

Utifrån stickprovsgranskningen av Regionstyrelsen kan vi konstatera att de granskade besluten har verkställts eller är under verkställande.

För att säkerställa att verkställigheten av beslut sker på ett effektivt och tillfredsställande sätt bedömer vi att det är väsentligt att det av besluten tydligt framgår information om genomförandet och återrapportering av eventuella uppdrag.

Vi kan konstatera att det för några av besluten framgår information om när ärendet ska återrapporteras eller återupptas av nämnden igen, men att det för majoriteten av besluten saknas sådan information. Vi bedömer därför att det finns behov av att implementera rutiner och vidta eventuella andra åtgärder för att säkerställa att det i beslut anges tidpunkt för återrapportering och genomförande.

4. Stickprov Regionfullmäktige

4.1 Stickprov 1

4.1.1 Beslut från Regionfullmäktige

Ärende: *RS/231947 Justering av patientavgifter inom hälso- och sjukvården*

Regionfullmäktiges beslut:

Följande avgifter ändras från och med 1 januari 2024:

1. Avgiften för öppenvårdsbesök höjs från 200 kronor till 300 kronor.
2. Avgiften för digitala besök kvarstår på nuvarande belopp 200 kronor.
3. Avgiften för indirekt besök höjs från 100 kronor till 150 kronor.
4. Avgiften för uteblivet besök och sent avbokade besök höjs från 400 kronor till 600 kronor.
5. Avgiften för slutenvård höjs från 120 kronor per dygn till 130 kronor per dygn.
6. Avgiften för patient inskriven av Region Värmland på patienthotellet framöver höjs från 80 kronor per dygn till 130 kronor per dygn och följer från och med nu dygnsavgiften för slutenvård.

Den 13 december 2023 beslutade Regionfullmäktige att höja patientavgifter inom Region Värmland.

4.1.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

I protokollet framgår det när de nya patientavgifterna ska införas och verkställas.

4.1.3 Verkställighet av beslut

1 januari 2024 verkställdes beslutet om justering av patientavgifter inom hälso- och sjukvården. Enligt uppgift kommer ingen återrapportering om att beslutet verkställts lämnas till fullmäktige.

4.2 Stickprov 2

4.2.1 Beslut från regionfullmäktige

Ärende: *RS/232503 Avgiftsfrihet för vaccinering mot covid-19 under första kvartalet 2024*

Regionfullmäktiges beslut:

1. Region Värmland godkänner och tillämpar omgående SKR:s rekommendation om att, under första kvartalet 2024, fortsatt erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten, samt till grupper

som Folkhälsomyndigheten rekommenderar att regionerna tillgängliggör vaccin för.

4.2.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Den 13 december 2023 beslutade Regionfullmäktige att fortsatt erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19. Av protokollet framgår att beslutet skickats till Sveriges kommuner och regioner och ekonomichef för hälso- och sjukvården. Det framgår i protokollet att avgiftsfrihet gäller till och med 31 mars 2024.

Det saknas information om när och hur uppdraget ska återrapporteras.

4.2.3 Verkställighet av beslut

I protokollet framgår det att beslutet om avgiftsfrihet gäller till och med 31 mars 2024. Enligt uppgift kommer ingen återrapportering om att beslutet verkställts lämnas till fullmäktige.

4.3 Stickprov 3

4.3.1 Beslut från Regionfullmäktige

Ärende: *RS/240241 Avgifter för vaccinering mot covid-19*

Regionfullmäktiges beslut:

1. Region Värmland erbjuder avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten.
2. Avgift om 300 kronor införs för vaccination av de som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendation om vaccination mot covid-19.

4.3.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Enligt protokollet skickades beslutet till hälso- och sjukvårdsdirektör, smittskydd Värmland och ekonomiavdelningen. I beslutet framgår inte krav på återrapportering eller från vilken tidpunkt beslutet ska gälla.

4.3.3 Verkställighet av beslut

Det framgår inte i protokollet när beslutet ska verkställas eller när det kan förväntas gälla.

Enligt uppgift är beslutet verkställt och gäller från den dagen då protokollet justerades och tills vidare. Ingen återrapport gällande att beslutet verkställts har, eller kommer, lämnas till fullmäktige.

4.4 Stickprov 4

4.4.1 Beslut från Regionfullmäktige

Ärende: *RS/231084 Reviderad inriktning för priser och produkter i kollektivtrafiken 2024*

Regionfullmäktiges beslut:

1. Regionfullmäktige fastställer ram för genomsnittlig taxehöjning för priser i allmän kollektivtrafik 2024, att gälla senast från och med den 12 februari 2024, att uppgå till ett genomsnitt av 8,5 procent.
2. Beslutet ersätter Regionfullmäktiges tidigare beslut från den 14 juni 2023, § 135.
3. Regionfullmäktige fastställer ram för genomsnittlig taxehöjning för priser i färdtjänst i Karlstads kommun och övriga kommuner i Värmland, att gälla senast från och med den 12 februari 2024, att uppgå till ett genomsnitt av 1 procent för tiden fram till dess att trafik under nya trafikavtal startar.
4. Regionfullmäktige medger tillfälligt avsteg från process för priser och produkter i allmän kollektivtrafik (RS/190841), dels avseende en förlängd tidperiod för att fatta beslut om detaljer i prissystemet för 2024, dels avseende att priserna ska införas senast den 1 april 2024 i stället för i december 2023.

4.4.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

Enligt protokollet skickades det till trafikdirektören och marknadschef för kollektivtrafiken. Av protokollet framgår det tidpunkt för genomförande av beslut. Det framgår inte om eller när beslutet ska återrapporteras.

4.4.3 Verkställighet av beslut

Enligt protokollet är beslutet verkställt och nya priser infördes den 12 februari 2024.

4.5 Stickprov 5

4.5.1 Beslut från Regionfullmäktige

Ärende: *RS/241065 Patientavgifter 2025*

Regionfullmäktiges beslut:

1. Text för undantag från avgift för uteblivet/sent avbokat besök ändras från Inga besök för minnesrelaterade sjukdomar, funktionsnedsättning eller kombinationer av båda efter medicinsk bedömning av sjukvårdspersonal till Patienter med minnesrelaterad funktionsnedsättning.
2. Beloppet för samordnat högkostnadsskydd beräknas som högkostnadsskydd för öppenvård multiplicerat med tre.
3. Beslutet gäller från och med den 1 januari 2025.
4. En översyn av patientavgifterna ska ske under 2025.

4.5.2 Är beslutet tydligt avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?

I protokollet från Regionfullmäktige den 9 oktober 2024 framgår det att beslutet ska gälla från den 1 januari 2025. Det ska även ske en översyn av patientavgifterna under 2025. Det framgår inte krav på återrapportering i ärendet.

4.5.3 Verkställighet av beslut

Enligt protokollet ska delar av beslutet vara verkställt den 1 januari 2025. Arbetet med översyn av patientavgifterna är pågående.

Enligt uppgift kommer ingen återrapportering om att beslutet verkställts lämnas till fullmäktige. Översynen kommer genomföras under 2025 innan beslut om 2026 års avgifter fattas.

4.6 Bedömning av stickprovsgranskning Regionfullmäktige

Utifrån vår stickprovsgranskning av Regionfullmäktiges protokoll kan vi konstatera att de granskade besluten antingen har verkställts eller är under pågående verkställighet.

För att säkerställa att beslut genomförs på ett effektivt och transparent sätt bedömer vi att det är av stor vikt att beslutens utformning tydligt anger information om genomförandet samt återrapportering av eventuella uppdrag. Vår granskning visar dock att majoriteten av besluten saknar uppgift om när de ska verkställas och om eller när återrapportering ska ske.

Vi ser därför ett behov av att implementera tydliga rutiner och eventuellt vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att alla beslut inkluderar en angiven tidsram för både verkställighet och återrapportering. En sådan åtgärd skulle förbättra möjligheten till uppföljning, öka transparensen i beslutsprocessen och stärka ansvarsutkrävandet.

5. Sammanfattande bedömning

Syftet med denna granskning är att bedöma huruvida Regionstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig och tillräcklig kontroll av att beslut fattade av Regionfullmäktige och Regionstyrelsen verkställs på ett strukturerat och effektivt sätt.

Enligt kommunallagens krav är det av stor vikt att återrapportering av verkställda beslut sker, för att säkerställa att styrelse och nämnder bedriver sin verksamhet i enlighet med de mål och beslut som Regionfullmäktige har fastställt.

Vår granskning visar att det finns etablerade rutiner och riktlinjer för hantering, beredning och administration av politiska beslutsärenden inom regionen. Nämndsekreterarna använder sig av bevakningslistor som stöd för att följa upp verkställandet av Regionstyrelsens beslut. Bevakningslistan innehåller information om beslutets innehåll, beslutsdatum och status och rapporteras till Regionstyrelsen en gång per år.

Vi noterar dock att beskrivningen av bevakningslistan saknas i de formella styrdokumentet, vilket innebär att det inte finns några formella riktlinjer för detta arbetssätt. Detta skapar en risk för att hanteringen blir personberoende och inte systematiskt säkerställs över tid. Vi rekommenderar därför att bevakningslistan inkluderas i regionens rutiner och riktlinjer, med en tydlig beskrivning av dess funktion och användning.

Vidare ser vi en brist i att det i Regionfullmäktiges arbetsordning saknas skrivningar om återrapportering av verkställighet av beslut. Det innebär att det inte finns en tydlig strategi eller formella riktlinjer för hur återrapportering ska ske till Regionfullmäktige. Vi konstaterar att Regionfullmäktige har beslutat att Regionstyrelsen en gång per år i april ska redovisa de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Vi rekommenderar därför Regionstyrelsen att initiera en ändring av Regionfullmäktiges arbetsordning att ta fram en utarbetad nedtecknad strategi för återrapportering av verkställighet avseende fullmäktiges beslut. Detta för att öka den grad av återrapportering som sker till fullmäktige.

För att stärka kontrollen över beslutens verkställighet och förbättra återrapporteringen till Regionstyrelsen och Regionfullmäktige rekommenderar vi Regionstyrelsen att tillse följande:

1. Formalisera arbetet med bevakningslistan
 - Bevakningslistans syfte, innehåll och hantering bör tydligt beskrivas i regionens rutiner och riktlinjer.
 - Ansvarsfördelningen kring uppföljning av beslut bör klargöras för att säkerställa kontinuitet i arbetet.

2. Införa en tydlig riktlinje för återrapportering i Regionfullmäktiges arbetsordning
 - Regionstyrelsen bör initiera en ändring av arbetsordningen för att formellt reglera hur återrapportering av verkställigheten av fullmäktiges beslut ska ske.
 - Det rekommenderas att den inkluderar regelbunden återrapportering med fastställda tidsintervall, samt specificera vilka typer av beslut som omfattas.
 - För att öka transparensen kan en årlig sammanställning över beslutens genomförandestatus presenteras för fullmäktige.

Genom att implementera dessa åtgärder kan Regionstyrelsen och Regionfullmäktige stärka kontrollen över beslutsverkställigheten, förbättra transparensen och säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de fastställda målen och riktlinjerna.

Revisionsfråga	Bedömning
Har regionstyrelsen säkerställt att regler, rutiner och system finns för uppföljning och kontroll av att fattade beslut verkställs?	Ja. Vi bedömer att det finns etablerade rutiner och riktlinjer för regionens hantering, beredning och administration av politiska beslutsärenden. För att ytterligare stärka uppföljningen och kontrollen av beslutens verkställighet bör dessa rutiner formaliseras och tydliggöras för att säkerställa att arbetssättet inte blir personberoende.
Finns fastlagd rutin/process inom berörda verksamheter för verkställighet av fattade beslut?	Ja. Vi rekommenderar att det säkerställs att riktlinjer och rutiner kopplat till ärendeprocessen och verkställighet är aktuella, tydliggjorda och efterlevs.
Finns fastlagd rutin/process inom berörd verksamhet för uppföljning av att verkställighet sker i enlighet med fattade beslut?	Ja. Det finns en fastlagd rutin och process inom berörd verksamhet för uppföljning av att verkställighet sker i enlighet med fattade beslut.
Är besluten tydliga avseende tidpunkt för genomförande och krav på återrapportering?	Delvis, majoriteten av besluten saknar information om tidpunkt för återrapportering av uppdrag.
Sker återrapportering av verkställda beslut till regionstyrelsen respektive regionfullmäktige?	Delvis. Återrapportering av bevakningslistan sker en gång per år till Regionstyrelsen i enlighet med upprättad rutin. Regionfullmäktige får inte regelbunden återrapportering av verkställda beslut.
Om granskningen påvisar brister, vilka åtgärder rekommenderas?	Regionstyrelsen rekommenderas att säkerställa att det tydligt framgår tidpunkt för återrapportering av beslut. Formalisera arbetet med bevakningslistan Införa en tydlig riktlinje för återrapportering i Regionfullmäktiges arbetsordning

6. Källor

Dokument

- Rutin – Ärendeprocess till styrelsen och övriga nämnder
- Riktlinje - Riktlinje för utövandet av Regionstyrelsens uppsiktsplikt
- Reglemente för Regionstyrelsen
- Regionfullmäktiges arbetsordning mandatperioden 2022-2026
- Protokoll Regionstyrelsen 2023–2024
- Protokoll Regionfullmäktige 2023–2024

Intervjuer

- Enhetschef sekretariatet
- Kanslidirektör, kansliavdelningen
- Nämndsekreterare, regionstyrelsen

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.*
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt*
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.*

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/revision)
